

STAUROS

č. 22 október/november 2023

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko k novému metropolitovi

Novým prešovským arcibiskupom a metropolitom je o. Jonáš Jozef Maxim

Vo štvrtok 26. novembra napoludnie bolo v Prešovskej katedrále svätého Jána Krstiteľ'a slávnostne oznámené meno nového arcibiskupa a metropolitu gréckokatolíckej Prešovskej archieparchie. Pápež František do tohto úradu vymenoval gréckokatolíckeho kňaza ThDr. Jonáša Jozefa Maxima PhD, ktorý momentálne vykonáva službu igumena (predstaveného) Univerzity na Ukrajine. Menovací dekrét prečítal vladyka Peter Rusnák, bratislavský eparcha a doterajší apoštolský administrátor *sede vacante* Prešovskej archieparchie a zaželel novovymenovanému arcibiskupovi metropolitovi – nominantovi Jonášovi otvorenosť pre pôsobenie Svätého Ducha. Následne si prítomní mohli vypočuť slová vladyku – nominanta prostredníctvom video-pozdravu.

Úrad metropolitu bol vakantný od 25. apríla 2022, kedy pápež František prijal zrieknutie sa úradu dovtedajšieho arcibiskupa a metropolitu Jána Babjaka SJ. Za apoštolského administrátora Prešovskej archieparchie *sede vacante* bol menovaný bratislavský eparcha vladyka Peter Rusnák, ktorý súčasne naďalej zostal aj biskupom Bratislavskej eparchie. Od uvedenia do úradu 8. mája vlani spravoval tak biskup Rusnák prakticky dve eparchie. Pápež František mu situáciu uľahčil menovaním pomocného biskupa pre Bratislavskú eparchiu, ktorým sa 23. januára tohto roka po päťročnom „biskupovaní“ v Parme (USA) stal vladyka Milan Lach SJ. Menovanie nového metropolitu bude okrem iného znamenať aj opätovné sfunkčnenie Rady hierarchov, ktorá je spoločným legislatívnym orgánom cirkvi. Gréckokatolícka cirkev na Slovensku bola povýšená na úroveň Metropolitnej cirkvi 30. januára 2008, keď bola zároveň zriadená aj Bratislavská eparchia.

Novovymenovaný metropolita a arcibiskup - nominant Jonáš Jozef Maxim sa narodil 21. novembra 1974 v Levoči. Základné teologické vzdelanie získal na Gréckokatolíckej teologickej fakulte v Prešove. Po kňazskej vysviacke, ktorú prijal z rúk Mons. Jána Hirku 11. júla 1998 v Prešove, pokračoval v trojročnom licenciátnom štúdiu teológie na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme. Po jeho ukončení začal v roku 2001 pôsobiť ako špirituál v

Kňazskom seminári blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove. Jeho ďalšie kroky viedli na jeseň v roku 2004 do Univskej lavry na Ukrajinu, kam vstúpil ako prvý gréckokatolík zo Slovenska. Veľké mníšske postrihnutie (pendant večných sľubov) tu prijal 22. mája 2008. V roku 2017 obhájil doktorát na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme. Otec Jonáš pôsobil od roku 2011 ako predstavený studitského kláštora sv. Michala vo Ľvove a 18. júna bol zvolený za predstaveného monastiera v Unive na päťročné obdobie. Jeho voľbu potvrdil dekrétom nasledujúci deň vrchný arcibiskup Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi vladyka Svjatoslav Ševčuk.

Studiti sú východní mnísi žijúci podľa pravidiel prepodobného Teodora Studitu, významného byzantského hymnografa z prelomu ôsmeho a deviateho storočia. Novodobá história studitov na Ukrajine siaha do začiatku 20. storočia a spája sa s menom významného gréckokatolíckeho metropolitu Andreja Šeptického Na začiatku Druhej svetovej vojny už na Ukrajine pôsobili 196 studitov; v súčasnosti je ich približne osemdesiat. Ich hlavným centrom je lavra (monastier) Zosnutia presvätej Bohorodičky v Unive, ktorý sa nachádza približne 40 kilometrov juhovýchodne od Ľvova, kde žije aj ženská obdoba - studitky. Písomné svedectvo o založení univského monastiera nie je zachované, ale spomína sa na začiatku 14. storočia ako dôležité duchovné centrum Haliče. Monastier prežil aj likvidáciu kontemplatívneho mníšstva v Rakúsko-Uhorsku, ako aj vzostup komunizmu.

Špecifikom bohoslužby studitov je, že pri nej používajú cirkevnoslovanský jazyk Charizmou studitov je oslava Boha, ktorá sa prejavuje objavom a rozvojom vlastných talentov. „Nemáme jednu líniu, čomu sa venujeme. Kláštor má dať mníchovi priestor rozvíjať tie dary, s ktorými prišiel. Našou charizmou je rozvíjanie darov. Niektorí sú rezbári, poľnohospodári, iní zas učitelia alebo katechéti,“ povedal v jednom rozhovore pre Vatikánsky rozhlas Jonáš Maxim. Záujemcovia o mníšsky život prichádzajú vo väčšom počte, no nakoniec z nich zostane asi desatina. „Mnohí prichádzajú a mnohí aj odchádzajú. Iba niektorí zostávajú. Pri kláštore máme hostenicu, kde žijú kandidáti. Majú možnosť zúčastňovať sa našich bohoslužieb a sem-tam aj niečo urobiť, keď treba. Môžu tam pobudnúť týždeň či dva. To závisí od nich, aby zvnútra dostatočne spoznali, kto sú to mnísi studiti,“ opísal spôsob prvého kontaktu otec Jonáš, ktorý sa po takmer dvadsiatich rokoch znova vracia na Slovensko, aby prijal službu metropolitu gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

KATOLÍCKY HALLOWEEN?

Prvý novembrový deň slávi latinská cirkev Sviatok všetkých svätých a deň po ňom každoročne venuje pamiatke zosnulých. V kontexte týchto dní silnejú vplyvy sekularizmu, ktoré stavajú mnohých kresťanov pred otázku Halloweenu: Môže vôbec kresťan sláviť Halloween bez nebezpečenstva synkretizmu? Odpoveď je jednoznačná: Samozrejme! Ak mu vráti jeho kresťanský obsah: anglické slovo Halloween (All Hallows' Eve alebo Hallowe'en) totiž pôvodne neznamena nič iné ako predvečer Všetkých svätých. Halloween teda len postihol rovnaký osud ako iné kresťanské sviatky. Je všeobecne známe, že keď kresťania svoje sviatočné dni uvádzali do života, „požičiavali“ si termíny dovedejších pohanských sviatkov a naplňali ich novým kresťanským obsahom. O niekoľko storočí neskôr zaradila sekularizácia v lacnom kostýme progresivity spiatocku. Kresťanské sviatky sú s obľubou zbavované svojho doterajšieho obsahu a namiesto nich sa ponúkajú či podsúvajú ich plytké „zábavné“ alternatívy, ktoré sa pokúšajú vyplniť vzniknuté duchovné vákuum. Nech svetlo zapálených sviečok na cintorínoch či v našich domovoch dá jasnejšie vyniknúť posolstvu kresťanskej nádeje. Nech nás naplňa pokoj vo svetle dobrej správy, že Kristus z definitívnej bodky smrti urobil dvojbodku.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 29. 10. – 5. 11. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	8:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (csl.), panychída na Ondrejskom cintoríne
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) od 14:00 vysluhovanie sv. spovede 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA	DVADSIATA TRETIA PO PÄŤDESIATNICI, 6. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia v Malackách 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň
---------------	---

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 6. - 12. 11. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Pavol
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Anna
Streda	Zhromaždenie k veľ'vojvodcovi Michalovi a d'alším beztelesným mocnostiam 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Marianna
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň
NEDEĽA	DVADSIATA ŠTVRTÁ PO PÄŤDESIATNICI, 7. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v Pezinku – Cajle 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V stredu 1. novembra slávi latinská cirkev sviatok všetkých svätých a vo štvrtok pamiatku zosnulých. Preto budeme v stredu sláviť dve sv. liturgie – ráno o 8.00 slovenskú a večer o 17:00 hod. cirkevnoslovanskú a po večernej sv. liturgii sa pomodlíme aj panychídu za našich zosnulých pri centrálnom kríži na Ondrejskom cintoríne.
- V stredu 1. novembra sa zapojíme do spoločnej modlitby za zosnulých na oboch cintorínoch v Pezinku. Na Cajle so začiatkom o 14:00 a na mestskom cintoríne o 15:00 hod.
- Piatok 3. novembra je prvým piatom v mesiaci, preto budeme okrem sv. liturgie o 17:00 hod. sláviť sv. liturgiu aj o 7:00 hod. Spovedať v chráme budeme od **14:00 hod.**
- Pozývame všetkých záujemcov na modlitebné stretnutie s rozjímaním nad Božím slovom, ktoré bude v piatok, 3. novembra po sv. liturgii na eparchiálnom úrade.
- V nedeľu 5. 11. 23 budeme o 17. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách.
- V stredu 8. 11. 23 slávime sviatok *Sv. archanjela Michala a ostatných beztelesných mocností*. Preto budeme sláviť dve sv. liturgie, ráno o 7:00 a večer o 17:00 hod.
- V nedeľu 12. novembra budeme o 16:00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku – Cajle.
- Počas októbra sa pred sv. liturgiou budeme o 16:45 hod. modliť časť akatistu resp. moleben k presvätej Bohorodičke.
- Pozývame na stretnutia pracujúcu mládež, ktoré vedie o. Andrej Škoviera a ktoré bývajú v utorky po sv. liturgii, cca 18:00 hod.
- Pre deti vo veku od 3 do 6 rokov ponúkame katechézy Dobrého Pastiera upravené na východný obrad. V prípade záujmu alebo podrobnejších otázok kontaktujte farský úrad.
- Ďalšie stretnutie detí, ktoré sa pripravujú na prvú svätú spoveď a eucharistiu, sa uskutoční v sobotu 11. novembra o 15:30 hod. v priestoroch eparchiálneho úradu. Súbežne bude prebiehať aj stretnutie rodičov detí.
- Prosíme spevu schopných veriacich, aby podľa možností priložili svoj hlas k dobrému dielu a posilnili naše chrámové zbory Kyrillomethodeon a Chrysostomos.
- Upozorňujeme, že od augusta 2023 platia aj na ulici 29. augusta v Bratislave nové pravidlá, ktoré zaviedli poplatky za parkovanie aj počas víkendu. Odporúčame, aby ste v rámci účasti na bohoslužbách v chráme využívali kapacitné možnosti nášho parkoviska vedľa chrámu. *Parkovať zdarma počas víkendu je stále možné na Sasinkovej a Moskovskej ulici, ktoré sa nachádzajú v blízkosti nášho chrámu.*

ĎAKUJEME

- Počas misijnej nedele sme 22. októbra prispeli v rámci jesennej zbierky na misie sumou 1130 €, ktorá bude tento rok venovaná farnostiam a diecézám v africkom Benine. Pán Boh odmeň!
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rodinám: Mockovej a Žačikovej (21. 10. 23) a rodine Beblavej a Pätoprstej (28. 10. 23)
4. 11. 2023 v rozpise nasledujú: rodina Repická a Rimová
11. 11. 2023 sú na rade rodiny Krajňáková a Telepčáková
Ďakujeme za Vašu službu.

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte: **osobne:** o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

